

Annemieke Enters
Wim van Nee
Topaasdreef 25
7828 AG Emmen
tel: 0591 – 676688

e-mail: wianciconia@hetnet.nl
internet: <http://home.hetnet.nl/~wianciconia>
toekomstige website van STORK: www.ooievaars.eu

Richtlijnen voor het ringen van jonge ooievaars

- Je kunt op verschillende manieren in contact komen met nesteigenaren. In je eigen regio ken je de mensen waarschijnlijk zelf al goed en heb je de contacten al, maar het kan ook zijn dat je via ons gevraagd wordt om contact op te nemen met een nesteigenaar. Het liefste willen we eigenlijk mensen doorverwijzen naar jou als ringer, waardoor ze dus zelf rechtstreeks contact opnemen om een ringafspraak te maken.
- Behandel nesten, nest- en grondeigenaren met respect:
  - Ga alleen naar een nest om te ringen wanneer de nesteigenaar erbij is of wanneer je expliciet toestemming hebt van de nesteigenaar en grondeigenaar
  - Een nesteigenaar is nooit verplicht zijn of haar jongen te laten ringen
  - Ga gerust met nesteigenaren in gesprek wanneer ze twifelen of ze de jongen wel willen laten ringen, maar dring niet aan.
- Behandel de dieren met respect, ga voorzichtig met ze om. Ooievaars zijn forse vogels en lijken stevig, maar trek ze niet zomaar aan een vleugel of poot naar je toe.
- Je bent als ringer een ambassadeur voor de ooievaar en voor het ringwerk in het algemeen. Ooievaars ringen is een erg zichtbare bezigheid. Vaak komen er mensen op af die erg belangstellend zijn en soms gezond kritisch. Hou daar rekening mee en informeer de mensen over wat je aan het doen bent.
- Beoordeel goed of je veilig bij het nest kunt komen. De ladder moet betrouwbaar zijn en het nest zelf moet ook stabiel zijn.
- Het ringen:
  - De ring wordt aangelegd aan de tibia, ofwel het bovenloopbeen (zie afbeelding). Het makkelijkste gereedschap daarvoor is een waterpomptang.
  - Ring de jongen als ze ongeveer 5 weken oud zijn. Je bent hierbij afhankelijk van wat nesteigenaren melden en van je eigen waarneming.
  - Wanneer je bij het nest komt, zullen de jongen plat gaan liggen en houden zich dood. Zonder tegenspartelen kunnen ze geringd worden. Als je ervoor kiest om de jongen uit het nest te halen, neem ze dan mee naar beneden in een grote tas, niet los onder de arm. Leg bij het ringen de jongen gewoon op de grond, dat ringt het makkelijkst.
  - Als de jongen nog te klein/te jong zijn, dan is de tibia, het bovenloopveen vrij kort. De 3 centimeter hoge ring komt dan klem te zitten tussen het hakgewricht en de buik. Vanaf een leeftijd van meer dan vier weken is het ringen meestal wel mogelijk.
  - Als de jongen te groot/te oud zijn, dan bestaat het risico dat ze gaan staan als je het nest benadert. Je kunt ze dan moeilijk te pakken krijgen en het gevaar bestaat dat ze ervan af vliegen terwijl ze niet vliegvlug zijn. De gevolgen zullen

- duidelijk zijn. Als de jongen ouder zijn dan 6 weken, let dan goed op hun reactie en als ze ouder zijn dan 8 weken: niet meer ringen!
- Ring in even jaren om de rechterpoot van het jong, in oneven jaren aan de linker poot. In 2008 dus om de rechterpoot.
  - Let erop dat de lip van de ring goed sluitend is dichtgeknepen. Controleer daarna of de ring rond is gebleven. Je kunt hem met de waterpomptang nog wat vormen.
  - De ring heeft een binnendiameter van 17,5 mm. Daarmee zit de ring ruim om de poot. Het hakgewricht van een nestjong is al heel snel dik genoeg, de ring zal niet over het gewricht zakken. De poot zelf wordt bij het groeien eerder dunner dan dikker, dus er blijft voldoende speling bestaan.
  - Op dit moment circuleert er een foto van een ooievaar met een gezwollen poot, waardoor de ring erg strak zit. Uiteraard heeft die ooievaar last van de ring. We hebben echter de overtuiging dat de ring zelf niet de oorzaak is van de zwelling, zonder de ring zou de poot waarschijnlijk ook gezwollen zijn. Oorzaken kunnen zijn: ontsteking, verkeersongeval, afknelling door touw, vislijn e.d. De ring zit bij zo'n zwelling natuurlijk wel in de weg. Vergelijk het maar met een ring om je eigen vinger. Niets aan de hand, behalve wanneer je een ongelukje krijgt, of iets anders waardoor je vinger opzet, dan gaat de ring flink knellen.
  - Stel dat je in de gelegenheid hebt om de jongen te wegen en te meten, dan heb je misschien iets aan de volgende informatie:
    - § Een jong van 5 weken weegt ongeveer 2500 tot 3000 gram.
    - § De snavel heeft een lengte van ongeveer 9 tot 10 cm, gemeten vanaf de snavelpunt tot aan de veerplant op het voorhoofd.
    - § De tarsus, het benedenloopbeen, heeft een lengte van ongeveer 17 tot 19 cm.